

MANUÁL PRO RODIČE

Manuál pro rodiče dětí navštěvujících angličtinu v BIG BEN SCHOOL

Aspekty a specifika jazykové výuky malých dětí, příčiny dětské „mlčenlivosti“ a syndrom netrpělivého rodiče.

Velmi často se u rodičů setkáváme s “problémem”; jejich dítě navštěvující angličtinu nechce doma nic anglicky říct. Většina z nich pak na otázku “co jste dnes dělali v angličtině?” odpoví buď **NIC** anebo v lepším případě (ty komunikativnější) sdělí, že si **JEN** malovali, zpívali anebo hráli nějaké hry. Rodiče pak na základě těchto poznatků snadno dospějí k názoru, že se dítě za vynaložené peníze mnoho nenaučilo.

„Mlčenlivost“ u dětí má obecně několik příčin:

Velká většina dětí v tomto věku není sdílná ve smyslu podávání detailních informací svým rodičům. Některé jsou málomluvné, jiné ne. Každopádně platí, že většina z nich neumí (a proč by také měla?) své znalosti z angličtiny “prodat” – tzn. prezentovat doma svým rodičům. Rovněž děti vůbec nesdílí touhu svých rodičů komunikovat v domácím prostředí anglicky, kde je to pro ně NEPŘIROZENÉ. U dětí existuje nezanedbatelná spjatost jazyků s konkrétním prostředím, ve kterém se zrovna pohybují. Ve třídě, v hodinách angličtiny vědí, že se mluví anglicky a berou to jako samozřejmost.

Proč zařazujeme u dětí konverzaci s roditelým mluvčím?

Pilířem naší metodiky ve výuce dětí je získání pasivní znalosti cizího jazyka přirozeným poslechem roditelého mluvčího, a to v co nejmenším věku.

Tento „návyk“ na pravidelnou komunikaci s roditelým mluvčím má obrovský, pozitivní vliv na pozdější jazykové vzdělávání ve starším věku. Komunikací v angličtině děti postupně (a snadněji než dospělí) odbourávají případný ostych, který je tak známý dospělým. Většinu dospělých, i když ovládají základy cizího jazyka, zachvátí při komunikaci s roditelým mluvčím naprostá panika. Přichází na ně nepopsatelný blok a nejsou schopni vytvořit základní jednoduchou frázi. Tento “blok” v komunikaci pramení zejména z absence podobných modelových situací v dětském věku. Na rozdíl od dětí pro ně nikdy nebylo přirozené mluvit, poslouchat a reagovat v angličtině. Mají rovněž problémy rozumět roditelému mluvčímu v případě, že nepochytí jedno, dvě slovíčka.

Jsou často ztraceni a uniká jim celkový význam projevu. Naproti tomu děti, vystavené komunikaci s roditelým mluvčím si navyknou filtrovat, popř. ignorovat konkrétní jednotlivá slova jimž nerozumějí a raději vnímat sdělení a celkový kontext projevu roditelého mluvčího.

Učit se cizímu jazyku je pro dospělého člověka náročná záležitost vyžadující velkou míru soustředění, trpělivosti, chuti se učit a ve většině případů jde o nezábavnou činnost, nutné zlo. Je absurdní si myslet, že pro dítě je představa „učení se“ něčím lákavým. Dospělý je ještě schopen se ke studiu jazyka přinutit rozumově, protože ví že je to pro něj z mnoha důvodů užitečné či potřebné. U dítěte je to jinak. Nelze předpokládat, že dítě bude nadšeno představou hodinového sezení v lavici a bude se těšit jak se dnes naučí čtyři nové anglické předložky. Proto musíme být při výuce dětí VELMI vynalézaví, abychom je ošálili. **Naší snahou je, aby si dítě vůbec neuvědomilo, že se učí.** Při výuce obecně využíváme tzv. metodu trojského koně, kdy se učíme nebo procvičujeme věci, které chceme my, ale které jsou zároveň zábavné z pohledu dítěte. Dítě pak, za jistých okolností a při dobrém rozpoložení (ne vždy) akceptuje výuku. **Tu ale musíme zabalit do pro něj atraktivního obalu.** To že si děti v hodinách malují, hrají hry, zpívají, apod. proto neznamená že by se neučili. Učí se nová slovíčka, větná spojení, především se pak učí naslouchat a rozumět, a reagovat na otázky učitele v angličtině, ale vždy jen a pouze formou hry. Ze stejného důvodu používáme i písničky. Ovšem ne kvůli formě, ale kvůli obsahu – novým slovíčkám a zejména kvůli cvičení sluchu na „charakteristický zvuk“ cizího jazyka a procvičení výslovnosti. Je rovněž prokázáno, že se nová slovíčka v paměti mnohem lépe fixují, je-li jejich učení vázáno na jinou, nejlépe zábavnou aktivitu. **Přesvědčit děti, že vůbec nejde o učení ale jenom o hru, vyžaduje od učitele velkou vynalézavost a je základem úspěchu.** Bohužel to má druhořadý vedlejší efekt u rodičů, kteří se časem začnou (stejně jako dítě) domnívat, že se v angličtině kromě „hraní, zpívání a malování“ nic jiného nedělá!

Většina rodičů bohužel netuší jak z dítěte jeho jazykové vědomosti dostat. Představa že se dítě začne samo aktivně, na povel, projevovat v anglickém jazyce je častá, leč nereálná. Rovněž tolik oblíbené domácí metody biflování a přezkušování slovíček podle slovníku k úspěchu nevedou. V generacích rodičů, kteří se takto kdysi sami (většinou s nevalnými výsledky) učili jazyku, jsou nesmazatelně zapsány. U 99% dětí tyto metody vedou pouze k získání trvale negativního vztahu k cizímu jazyku jako takovému.

Doporučené postupy pro domácí procvičování

- Děti vůbec neučíme překládat z jednoho jazyka do druhého! Prosté překládání slovíček je neefektivní, nezábavné a pro menší děti i matoucí.
- Množství načerpaných slovíček není důležité. Spíše platí, čím méně tím lépe. Není cílem vypěstovat z dětí chodící slovníky s obrovskou slovní zásobou bez toho, že by tyto slovíčka uměli aktivně využívat.
- Většinu slovíček od nás děti znají jen anglicky, ne česky. Nová slovíčka učíme vizuálně pomocí obrázků, s využitím didaktických pomůcek, loutek, gest. Tedy ne překladem.
- Zeptá-li se rodič: „Jak se řekne medvěd?“, dítě nemusí umět odpovědět. **Správný způsob je dítěti ukázat obrázek medvěda a pokládat otázky anglicky: „What’s this?“, „How many bears are there?“, „What colour is it?“, „What can the bears do?“, „What do the bears eat?“**
- V hodinách využíváme pestrý mix aktivit, her a cvičení. Např. při malování lze procvičovat jednoduché příkazy, opět pouze v angličtině: „take a red pencil“ – dítě vezme červenou pastelku, „colour banana yellow“ – dítě vymaluje banán žlutě, „put the pencilcase in to the bag“ – dítě si schová pouzdro do aktovky, atd, atd, atd...S dětmi, které chodí delší dobu dále trénujeme reakci a odpovědi na otázky typu „what colour are the apples?“, „what do horses eat?“, „do you like cheese?“, atd...
- Při domácím procvičování hravou formou je nutná aktivní znalost angličtiny, především pak kvalitní výslovnost, abychom „procvičováním“ nezpůsobily více škody jak užítku.

Obecně lze říci, že obdobím největších jazykových schopností je věk mezi 2. a 8. rokem věku dítěte. Z hlediska rozvoje jazykových schopností je tato etapa jedinečná. Někteří rodiče se však mylně domnívají, že děti budou schopny plynule komunikovat již po roce angličtiny v mateřské škole. Tak úžasné schopnosti děti rozhodně nemají a podobná očekávání nejsou na místě.

Je nutné si uvědomit, že při intenzitě výuky 1x či 2x týdně stráví dítě za celý rok v anglicky mluvícím prostředí zhruba 45 hodin celkem, tedy necelé DVA dny za rok!